

Strategische onderzoeksagenda 2023-2026

Colofon

Strategische onderzoeksagenda 2023-2026

Datum: september 2023

Fotografie: ANP en Shutterstock

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

Kemperbergerweg 783, Arnhem

www.nipv.nl

info@nipv.nl

026 355 24 00

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet
vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

Voorwoord

Als kennisinstituut speelt het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) continu in op veranderingen die van invloed zijn op de publieke veiligheid. Mede als gevolg van klimatologische, digitale, maatschappelijke en internationale ontwikkelingen ontstaan nieuwe dreigingen. Er is een toename zichtbaar van dynamische, bovenregionale en onvoorspelbare risico's en complexe maatschappelijke vraagstukken die de vitale veiligheidsbelangen van Nederland raken en daarmee de continuïteit van onze samenleving.

Om te begrijpen wat dit voor de publieke veiligheid in Nederland betekent, is gevalideerde kennis nodig. Het meerjarenperspectief van een strategische onderzoeksagenda stelt ons in de gelegenheid om te werken aan een gedegen kennisontwikkeling.

De strategische onderzoeksagenda 2018-2022 heeft veel nieuwe kennis opgeleverd die via het onderwijs en kennisproducten de weg naar de beroepspraktijk en de maatschappij heeft gevonden. De strategische onderzoeksagenda 2023-2026 bevat de belangrijkste thema's voor het onderzoek van de Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg (NACB) van het NIPV voor de komende jaren. We doen dit onderzoek vanuit de deskundigheid van vier lectoraten: Brandveiligheidskunde, Brandweerkunde, Crisisbeheersing en Energie- en transportveiligheid.

Vanwege het toenemende belang van datagedreven systemen en procedures binnen de publieke veiligheid verkennen we het perspectief voor een lectoraat Datagedreven veiligheid. Daarnaast willen we de komende jaren wetenschap en praktijk dichter bij elkaar brengen door het ondersteunen van meerdere bijzondere leerstoelen.

Coby Flier

Manager Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg

Inhoud

Inleiding	5
1 Publiek belang	7
2 Publieke veiligheid	11
> Kennisinstituut NIPV	12
> Brandweezorg	12
> Crisisbeheersing	13
3 Strategische onderzoeksthema's	15
> Veilige en adequate incidentbestrijding en crisisbeheersing (professionele respons)	16
> Datagedreven veiligheidsketen en crisismanagement	16
> Verbindend en situationeel leiderschap	17
> Grenzeloze en langdurige crisis	17
> Weerbare en veerkrachtige samenleving	17
> Brandveilige samenleving	18
> Veilige energietransitie	18
> De gevolgen van klimaatverandering en -adaptatie	18
4 Lectoraten	21
> Brandveiligheidskunde	23
> Brandweerkunde	24
> Crisisbeheersing	25
> Energie- en transportveiligheid	27
5 Bijzondere leerstoelen	29
> Crises, veiligheid en gezondheid	30
6 Doorwerking en kennisdeling	33
> Kenniscirkel	34
> Kennisdeling	35
7 Kwaliteitszorg	37

Inleiding

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) is het publieke kennisinstituut voor crisisbeheersing en brandweezorg dat zich inzet voor een veilig en veerkrachtig Nederland. We verbinden de veiligheidsregio's, Rijksoverheid en crisispartners onderling en versterken onze partners met onderzoek, onderwijs, ondersteuning en informatie die nodig is bij het uitvoeren van de opgaven waar zij voor staan.

De aanduiding kennisinstituut geeft aan dat het NIPV praktijkgericht onderzoek doet en vervolgens vertaalt naar kennisintensieve dienstverlening. Kennis die van belang is voor de kwaliteit van de uitvoering van de brandweezorg en crisisbeheersing. Het onderzoek wordt uitgevoerd met en voor de beroepspraktijk en ten behoeve van de publieke veiligheid in het algemeen.

De strategische onderzoeksagenda van het NIPV komt tot stand door op basis van maatschappelijke trends en ontwikkelingen vooruit te kijken en binnen verschillende gremia te luisteren naar onze stakeholders. Ook de Toekomstverkenningen Brandweer (2021-2022) en Crisisbeheersing (2022), de Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid (2022) en het overzicht van natural and man-made disaster risks van de Europese Commissie (2021) brengen relevante ontwikkelingen in beeld die zijn vertaald naar de strategische onderzoeksthema's voor de komende jaren. Deze onderzoeksthema's zijn richtinggevend voor de meerjarige onderzoekslijnen van de lectoraten.

De NIPV-lectoraten zijn de schakels tussen onderzoek, onderwijs en de praktijk. De strategische onderzoeksagenda wordt ieder jaar nader geconcretiseerd in de jaarplannen van de lectoraten. Binnen deze jaarplannen is ruimte voor flexibiliteit en actualiteit: incidenten, crises of andere ontwikkelingen kunnen aanleiding geven tot nieuw(e) onderzoek(slijnen).

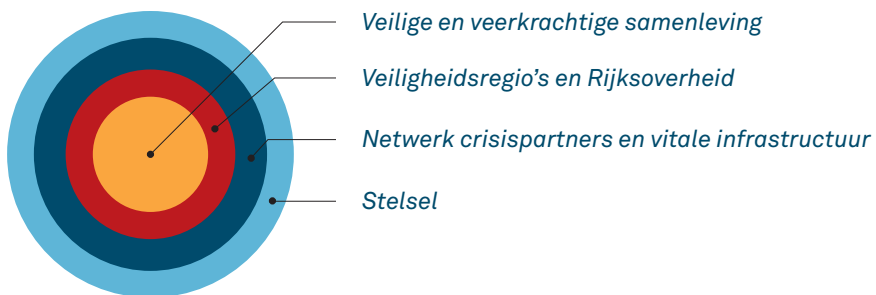
1

Publiek belang

Een veilige samenleving is van essentieel belang voor de inwoners van Nederland. Het NIPV levert een bijdrage aan deze veilige samenleving door het ontwikkelen van kennis over het zo veel mogelijk voorkomen van en een veerkrachtige respons op (brand)incidenten en crises.

Professionals die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van en de respons op (brand)incidenten en crises zijn werkzaam bij veiligheidsregio's, de Rijksoverheid, in het netwerk van crisispartners en de vitale infrastructuur. De door ons ontwikkelde kennis is voor hen bedoeld. Daarnaast heeft onze kennis een overstijgend doel om deze professionals en organisaties via eenduidige vakinhoud met elkaar te verbinden.

Veiligheidsregio's

Veiligheidsregio's zijn als publieke organisaties voor brandweezorg en crisisbeheersing verantwoordelijk voor de lokale en regionale inventarisatie en beheersing van risico's en voor de respons op (brand)incidenten en crises. Ons onderzoek voedt het onderwijs en de kennisdeling om hen zo goed mogelijk voor deze taken uit te rusten.

Crisispartners en vitale infrastructuur

Ook crisispartners en organisaties die een rol spelen binnen de vitale infrastructuur en die vanuit deze rol toegang hebben tot de Landelijke Voorziening Crisisbeheersing, dienen voor hun responstaak goed toegerust te zijn. Met ons onderzoek zorgen wij ervoor dat deze publieke en private organisaties over een eenduidige en geverifieerde kennisbasis kunnen beschikken.

Stelsel

De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het stelsel van voorwaarden om een veilige samenleving in stand te houden. Onze onderzoeksresultaten geven inzicht of bestaand beleid voldoende is of dat er aanleiding is om dit te wijzigen.

Rijksoverheid

Daarnaast is de Rijksoverheid zelf, als onderdeel van de algemene keten, verantwoordelijk voor de bovenregionale en nationale respons op crises. Onze kennis ondersteunt de vakinhoudelijke verbinding van organisaties en ketens die voor deze taak nodig is.

2

Publieke veiligheid

Bescherming van mensen, gebouwde omgeving en natuur vormt de basis van een veilig functionerende samenleving. Publieke veiligheid richt zich op de continuïteit van de samenleving en de organisatie van de respons op een verstoring hiervan.

Ons onderzoek concentreert zich binnen de moderne risicosamenleving op de volgende drie niveaus van publieke veiligheid:

Veerkrachtige samenleving

Een veerkrachtige samenleving ontstaat wanneer mensen samenwerken om een bedreigende situatie het hoofd te bieden en te werken aan herstel. We maken een onderscheid tussen drie vormen van veerkracht: bestuurlijke veerkracht, institutionele veerkracht en maatschappelijke veerkracht. Veerkracht vormt een basis voor effectief en legitiem crisismanagement in de toekomst.

Professionele respons

Professionals die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van en de respons op (brand)incidenten en crises zijn werkzaam bij veiligheidsregio's, de Rijksoverheid, in het netwerk van crisispartners en de vitale infrastructuur. Voor het veilig uitoefenen van deze taken is eenduidige en actuele vakinhoudelijke kennis van belang.

Beschermende omgeving

Wetgeving en de inrichting van de publieke ruimte zijn belangrijke instrumenten voor een veilige samenleving. Het volgen van effecten van maatregelen en het evalueren van incidenten en crises leveren bouwstenen voor de verbetering van het stelsel.

Kennisinstituut NIPV

Het NIPV is als kennisinstituut deskundig op publieke risico's, preventie, incidentbestrijding en crisisbeheersing en levert vanuit die deskundigheid een bijdrage aan alle niveaus van publieke veiligheid. Naast praktijkgericht onderzoek staan leren en evalueren hierbij centraal. Het instituut richt zich op de domeinen brandweezorg en crisisbeheersing.

Brandweezorg

Onder brandweezorg verstaan we het geheel van de inhoudelijke taakgebieden risicobeheersing en incidentbestrijding van de brandweer, alsmede de organisatie om beide taakgebieden efficiënt en effectief tot stand te brengen. Bij risicobeheersing gaat het om het beheersen (proactie en preventie) van de brandveiligheid zoals brandveilig leven, brandveilige leefomgeving en brandveilige gebouwen. Incidentbestrijding betreft het afhandelen van incidenten en de operationele voorbereiding daarop. Organisatie gaat over de organisatie(cultuur) van de brandweer.

Crisisbeheersing

Onder crisisbeheersing verstaan we het geheel van maatregelen en voorzieningen inclusief de voorbereiding, ter voorkoming van (uitbreiding van) ongewenste gebeurtenissen, waardoor slachtoffers, directe en indirecte schade, politiek-maatschappelijke onrust en maatschappelijke ontwrichting kunnen worden voorkomen of beperkt. Crisisbeheersing staat daarbij voor risicobeheersing en crisismanagement en is per definitie multidisciplinair. Bij risicobeheersing gaat het zowel om het verkleinen van de kans als om het verkleinen van de effecten met de nadruk op het tweede element. Het verkleinen van de kans is primair een verantwoordelijkheid die in de functionele ketens ligt. Bij crisismanagement gaat het erom dat relevante partijen zich zo goed mogelijk voorbereiden en in geval van een crisis zo adequaat mogelijk de effecten verkleinen.

3

Strategische onderzoeksthema's

Trends en ontwikkelingen in de samenleving zijn de basis voor onze strategische onderzoeksthema's die als een rode draad door de lectoraten heen lopen.

Veilige en adequate incidentbestrijding en crisisbeheersing (professionele respons)

Veiligheidsbeleid is erop gericht incidenten en dreigingen zo veel mogelijk te voorkomen. Omdat we risico's niet volledig kunnen beheersen, zijn adequate respons en nazorg door hulpverleners en crisispartners belangrijke voorwaarden voor een veilige samenleving. In het kader van de publieke veiligheid moeten zij in staat zijn om de incidentbestrijding en crisisbeheersing veilig, effectief, efficiënt en flexibel te kunnen voorbereiden en uitvoeren. Hun vakbekwaamheid is daarbij essentieel. Ons onderzoek richt zich daarom onverminderd op het actueel houden van de hiervoor benodigde vakinhoud.

Tegelijkertijd zien we dat steeds meer incidenten te gevaarlijk zijn om op de bekende manier te bestrijden, te veel kennis vragen, te belastend en te grootschalig zijn of waarbij de mens het nooit goed kán doen, omdat de mens nu eenmaal beperkingen heeft. Door in te zetten op innovatie met ondersteunende, onbemenste oplossingen met (informatie)technologie is het niet meer nodig dat hulpverleners alles kunnen en alles weten.

Datagedreven veiligheidsketen en crisismanagement

Verschillende maatschappelijke en technologische ontwikkelingen maken (fysieke) risico's complexer en door hun onderlinge verbondenheid zijn de effecten van deze risico's minder goed te voorzien. Dit betekent dat er steeds meer informatie real time beschikbaar moet zijn om de incidenten en crises van de toekomst te kunnen bestrijden. Daarnaast moeten hulpverleners en crisispartners in staat zijn om deze informatie om te zetten naar besluitvorming en handelen.

Door data te verzamelen, te analyseren en te duiden, kunnen niet alleen datagedreven systemen en procedures worden ontwikkeld, maar ook algoritmen waarmee steeds betere voorspellingen kunnen worden gedaan over de ontwikkeling van incidenten en crises in een complexe dynamiek van fysieke en sociale omstandigheden. Om de juiste maatregelen op het juiste moment en de juiste plaats (proactief, preventief en repressief) aan te reiken, is kennisontwikkeling nodig.

Data- en informatiedreven werken brengt ook risico's met zich mee. Toenemende afhankelijkheid van technologische systemen die met elkaar verbonden zijn, maakt de samenleving maar ook de hulpverlening kwetsbaar en de kans op ontwrichting groter.

Verbindend en situationeel leiderschap

De verbindende rol van de veiligheidsregio's is steeds meer van belang. Bij toekomstige incidenten en crises – waarvan de complexiteit, verwevenheid en duur naar verwachting zullen toenemen – zal het multidisciplinaire perspectief van de veiligheidsregio's een belangrijke rol spelen. Een veiligheidsregio kan als netwerkorganisatie de samenwerking tussen diverse partijen versterken.

Maar niet alleen om incidenten en crises te bestrijden is leiderschap nodig dat op samenwerking is gericht. Ook om de organisatie van brandweer en veiligheidsregio's aan te sturen is verbindend en situationeel leiderschap nodig ten behoeve van commandovoering en duurzame inzetbaarheid. Preventie en het tijdig anticiperen op risico's, voorzien in bescherming en ondersteuning waar nodig en gepast, zijn onmisbare elementen van leiderschap.

Grenzeloze en langdurige crisis

Met de grenzeloze crisis, die geografische, juridische, beleidsmatige en publiek-private grenzen overschrijdt¹, worden (extreme) situaties bedoeld die tot maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden. Te denken valt aan een uitbraak van een onbekende infectieziekte, een langdurige uitval van informatiesystemen, een grootschalige overstroming of zelfs een combinatie daarvan. Recente crises hebben geen eindpunt meer (zoals de acute crisis) maar zijn steeds vaker langdurig en grensoverschrijdend. De implicatie daarvan is dat er steeds meer en langdurig samengewerkt moet worden in netwerken van partners uit andere regio's, disciplines en organisaties. Daarom moet geïnvesteerd worden in een adaptieve, slagvaardige, veerkrachtige organisatie en samenleving die is gericht op samenwerking. Dit vraagt om een andere voorbereiding en een procesmatige aanpak waarin ook betrokkenen vanuit de samenleving deelnemen.

Weerbare en veerkrachtige samenleving

Demografische ontwikkelingen, toenemende sociale ongelijkheid en andere kwetsbaarheden, druk op publieke organisaties, de rol van sociale media en een veelheid aan (internationale) dreigingen hebben gevolgen voor de wisselwerking tussen burgers en het optreden van de hulpverleningsdiensten. Naast het dalend vertrouwen van burgers in (het probleemoplossend vermogen van) de overheid zijn er ook kansen om de zelfredzaamheid en het organiserend vermogen van de samenleving te vergroten. Burgerparticipatie, burgerhulpverlening en het gesprek tussen burger en de hulpverlenings- en crisisorganisatie zijn niet meer weg te denken bij het voorkomen en oplossen van incidenten en crises.

Brandveilige samenleving

Een brandveilige samenleving is erop gericht om het aantal branden en slachtoffers bij branden zo laag mogelijk te houden. Bij brandveiligheid spelen meerdere partijen een rol. Uiteraard is de brandweer daarin een belangrijke actor, maar daarnaast zijn wet- en regelgeving, beleid, bedrijven en niet te vergeten de burger zelf van belang. Verschillende maatschappelijke trends en ontwikkelingen, zoals klimaatverandering en -adaptatie, verdichting, energietransitie en de veranderende samenstelling van de bevolking, hebben invloed op de brandveiligheid en vragen kennis om de brandveiligheid ook in de toekomst op peil te houden.

Veilige energietransitie

De energietransitie brengt veel veiligheidsvraagstukken met zich mee. Toepassingen van alternatieve energiebronnen manifesteren zich steeds meer in het publieke domein. Nieuwe energievormen doen zich voor in gebouwen, industrie, landbouw en transport. Burgerinitiatieven brengen deels zelf de energietransitie tot stand. Daarbij kan het ook gaan om toepassingen waarvan we de veiligheidsrisico's (nog) niet goed doorgronden en waarvoor wet- en regelgeving ontbreekt. Ondertussen wordt van hulpverleners verwacht dat zij met deskundigheid adviseren en incidenten bestrijden. Dit vraagt om kennisontwikkeling, beïnvloeding van wet- en regelgeving, risicobeheersingsmaatregelen en handelingsperspectieven voor de incidentbestrijding.

De gevolgen van klimaatverandering en -adaptatie

De verandering van het klimaat zal tot een toename van klimaatgerelateerde incidenten en crises leiden. Situaties van extreem weer kunnen voor korte of langere duur allerlei facetten van onze samenleving ontregelen. Daarnaast leiden klimaatadaptatieve maatregelen tot veranderingen in de bouw en de infrastructuur met de daarbij behorende nieuwe veiligheidsvraagstukken. Hoe Nederland met deze situaties omgaat, van het beperken van schade en ontregeling tot respons, is een thema dat aandacht verdient. Het zijn immers ook de veiligheidsregio's die bij een verstoring op moeten treden.

4

Lectoraten

De lectoraten binnen het NIPV houden zich bezig met praktijkgericht onderzoek op een specifiek vakgebied en richten zich op kennisontwikkeling ten behoeve van het onderwijs en de beroepspraktijk. Daarmee hebben de lectoraten een essentiële rol in het geheel van kennisontwikkeling en kennisverspreiding.

Ieder lectoraat staat onder leiding van een lector. De lector is verantwoordelijk voor de inhoud en de kwaliteit van het (meerjarig) onderzoek, in nauwe afstemming met de behoeften van het werkveld (inclusief beleidsvorming en onderwijs) en de koers van het NIPV. Voor de uitvoering van het onderzoek heeft de lector een onderzoeksgroep ter beschikking.

De strategische onderzoeksthema's worden binnen de lectoraten in meerjarige onderzoekslijnen vertaald.

Strategisch onderzoeksthema	Niveau van publieke veiligheid		
	Veerkrachtige samenleving 	Professionele respons 	Beschermende omgeving
Datagedreven veiligheidsketen en crisismanagement	 		
Verbindend en situationeel leiderschap		 	
Grenzeloze en langdurige crisis		 	
Brandveilige samenleving			
Veilige energietransitie			
Gevolgen van klimaatverandering en -adaptatie	 	 	

- Lectoraat Brandveiligheidskunde
- Lectoraat Brandweerkunde
- Lectoraat Crisisbeheersing
- Lectoraat Energie- en transportveiligheid

Lectoraat Brandveiligheidskunde

Doelstelling

Het lectoraat Brandveiligheidskunde ontwikkelt (wetenschappelijke) kennis en kunde (toepassing) op het gebied van brandveiligheid en verbindt hiermee onderzoek, onderwijs en praktijk. Het lectoraat richt zich op het onderzoeken van brandveiligheidsrisico's en op wat deze risico's voor de maatschappij en de beroepspraktijk betekenen.

Onderzoekslijnen

Duurzame brandveiligheid

Brandveiligheidskunde heeft zich de afgelopen decennia sterk ontwikkeld. In de onderzoekslijn duurzame brandveiligheid doen we onderzoek dat bijdraagt aan het verbeteren en vernieuwen van het fundament van de brandveiligheid. Wat is er nodig om de veranderende maatschappij brandveilig te houden? Onder andere door dataverzameling leren we van de praktijk en krijgen we inzicht in benodigde veranderingen. Ook kijken we naar de bijdrage die brandveiligheidsregelgeving kan hebben.

Toegepaste brandveiligheidskunde

Binnen de onderzoekslijn toegepaste brandveiligheidskunde staat het vraagstuk centraal wat er in de praktijk nodig is om doelgerichte brandveiligheid werkend te krijgen. Doelgerichte brandveiligheid vraagt van de beroepspraktijk niet alleen inzicht in risico's, maar ook om handelingsperspectief waarmee oplossingen kunnen worden afgewogen en keuzes kunnen worden gemaakt, zodat het gestelde doel kan worden bereikt. Als resultaat van deze onderzoekslijn benoemen we het raamwerk voor doelgerichte brandveiligheid

Innovatieve brandveiligheid

De onderzoekslijn innovatieve brandveiligheid richt zich op de risico's van de toekomst en wat er dan nodig is voor een brandveilige gebouwde omgeving. Wat zijn de nieuwe risico's en hoe kunnen we de brandveiligheid verbeteren? We onderzoeken brandveilig gedrag, maar ook de oplossingen die nieuwe producten kunnen brengen.

Lectoraat Brandweerkunde

Doelstelling

Het lectoraat Brandweerkunde houdt zich bezig met veilig en adequaat brandweeroptreden. Dit betreft niet alleen de incidentbestrijding maar ook de (vakbekwaamheids)organisatie van de brandweer inclusief cultuur en leiderschap. Het lectoraat ontwikkelt kennis over en voor de brandweer waarmee een actuele vakdoctrine en actueel onderwijs worden gevoed. Daarnaast bevordert het lectoraat de kennisdeling. Het lectoraat faciliteert zo de lerende brandweerorganisatie.

Onderzoekslijnen

Veilige en effectieve incidentbestrijding

De onderzoekslijn Veilige en effectieve incidentbestrijding richt zich op brandbestrijding, technische hulpverlening (waaronder waterongevallen) en natuurbrandbeheersing.

Human factors

Binnen de onderzoekslijn Human factors kijken we naar commandovoering en duurzame inzetbaarheid (waaronder arbeidsveiligheid).

Organisatie, cultuur en leiderschap

De onderzoekslijn Organisatie, cultuur en leiderschap gaat naast deze onderwerpen ook over vrijwilligheid.

Leren van de praktijk

Binnen de onderzoekslijn Leren van de praktijk kijken we naar de toepassing van nieuwe inzichten.

Lectoraat Crisisbeheersing

Doelstelling

Het lectoraat Crisisbeheersing ontwikkelt kennis over risico- en crisisbeheersing ten behoeve van bestuurders, hulpdiensten (brandweer, politie, ambulancezorg/ GHOR), gemeentelijke diensten en alle andere actoren die ten tijde van een acute of sluimerende crisis een rol kunnen spelen. Daarnaast levert het lectoraat een bijdrage aan de professionalisering van de crisisbeheersing door advisering en door het toepasbaar maken van de ontwikkelde kennis binnen onderwijs en informatievoorziening.

Onderzoekslijnen

Ongekende crises

Deze onderzoekslijn richt zich op inhoudelijke thema's die wij duiden met de term ongekende crises. Daarmee worden extreme situaties bedoeld die verband houden met wereldwijde ontwikkelingen en tot maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden. Te denken valt aan een uitbraak van een onbekende infectieziekte, een langdurige uitval van vitale infrastructures of grootschalige overstromingen als gevolg van de klimaatverandering. De komende jaren zal het lectoraat in samenwerking met andere partijen kennis ontwikkelen over gezondheids crises (waarbij wordt aangesloten bij de leerstoel Crises, veiligheid en gezondheid), polarisatie, de (voorbereiding op de) gevolgen van klimaatverandering en cyberincidenten inclusief de inzet van nieuwe technologie.

Organisatie- en informatievraagstukken rond (boven)regionale en gemeentelijke crisisbeheersing

Binnen deze onderzoekslijn houdt het lectoraat zich bezig met de vraag hoe de crisisbeheersing effectief en efficiënt ingericht kan worden, ook in relatie tot recente ontwikkelingen die deels andere risico's en bedreigingen met zich meebrengen. De maatschappelijke crises waarmee gemeenten en veiligheidsregio's steeds meer geconfronteerd worden, zijn breder dan de klassieke (fysieke) crises. Bovenregionale samenwerking, informatievoorziening en -deling zijn hierin belangrijke toekomstige vraagstukken. Adequate crisisbeheersing krijgt vorm door goede informatie(verzameling en -deling) en door gebruik te maken van uiteenlopende netwerkkarrangementen. Daarbij vormen leiderschap en voldoende veerkracht, waarbij ook de kracht van burgers en organisaties wordt ingezet, belangrijke voorwaarden. Onderzoek en ondersteuning richten zich op al deze facetten.

Risico- en crisiscommunicatie

Binnen de onderzoekslijn Risico- en crisiscommunicatie staat de vraag centraal hoe de burger bereikt kan worden tijdens een crisis, maar ook daarvoor (via risicocommunicatie). Naast het bereiken van de burgers is ook het participeren daarbij van belang.

Casusgericht onderzoek

Ten slotte vormt casusgericht onderzoek een onderzoekslijn. Het onderzoeken van incidenten en crises, inclusief aandacht voor de brede aspecten van de nafase, is een belangrijke basis voor de kennisontwikkeling over crisisbeheersing. Daarbij kijken wij ook naar de doorwerking van evaluaties en de daaruit voortkomende lessen.

Lectoraat Energie- en transportveiligheid

Doelstelling

Het lectoraat Energie- en transportveiligheid maakt de versnelling van de energietransitie mogelijk, want een snelle energietransitie is een veilige energietransitie. Centraal staat de beantwoording van de vraag op welke wijze de energietransitie zich veilig kan voltrekken. Op welke wijze kunnen of moeten veiligheidsregio's en andere publieke organisaties een bijdrage leveren aan het verstandig omgaan met de veiligheidsrisico's? Voor de brandweer is het van belang de gevaren van alternatieve brandstoffen te leren kennen. Zo kunnen zij hun adviesrol aan bedrijven en de samenleving invullen en zich zo goed mogelijk (veilig en effectief) voorbereiden op incidenten met alternatieve brandstoffen. Voor omgevingsdiensten is het van belang de veiligheidsrisico's voor de omgeving te doorgronden om zo de veiligheid van burgers nabij duurzame bronnen en transport te borgen. Rekening houden met de veiligheidsrisico's is voor overheden cruciaal om deze in hun ruimtelijke en energiebeleid afgewogen te betrekken en hierover met de bevolking te communiceren.

Onderzoekslijnen

Binnen de domeinen industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving ontwikkelt het lectoraat Energie- en transportveiligheid kennis aan de hand van de volgende onderzoekslijnen.

Risicobeheersing en omgevingsveiligheid

De onderzoekslijn Risicobeheersing en omgevingsveiligheid richt zich op informatie over de productie, opslag, transport en gebruik van elektrificatie, waterstof, en andere hernieuwbare bronnen zoals wind, zon en geothermie.

Incidentbestrijding

Binnen de onderzoekslijn Incidentbestrijding ontwikkelt het lectoraat handelingsperspectieven voor hulpdiensten ten behoeve van incidenteffectbeperking.

Beleid en besluitvorming

De onderzoekslijn Beleid en besluitvorming richt zich op het ontwikkelen van methoden en technieken om veiligheid als ontwerpvariabele mee te nemen in ontwikkel- en ontwerpprocessen (beleidskaders). Daarnaast bevorderen we dat veiligheid in initiële planvormingsprocessen een volwassen positie krijgt binnen de besluitvorming en houden we ons bezig met kans- en onzekerheidsreductie.

5

Bijzondere leerstoelen

Het NIPV wil met het steunen van promotietrajecten en bijzondere leerstoelen wetenschap en praktijk dichterbij elkaar brengen.

Om deze ambitie vorm te geven, verkennen we de mogelijkheden met onze samenwerkingspartners om het aantal bijzondere leerstoelen in het kennisdomein publieke veiligheid in de komende jaren uit te breiden.

Crises, veiligheid en gezondheid

De leerstoel Crises, veiligheid en gezondheid aan de Rijksuniversiteit Groningen heeft tot doel onderzoek te doen naar de gevolgen van een crisis voor mensen. Maar ook om de georganiseerde reactie van onder meer overheden en dienstverleners hierop te onderzoeken. De bijzondere leerstoel is ingesteld door de Rijksuniversiteit Groningen in samenwerking met ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, het NIPV, Nivel en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

6

Doorwerking en kennisdeling

Hoe werken de uitkomsten van ons onderzoek door in de beroepspraktijk? Kennisontwikkeling, kennisuitwisseling, kenniscirculatie en professionalisering zijn een continu proces en vinden plaats in samenwerking met de praktijk.

Kenniscirkel

Vanuit de kenniscirkel heeft het NIPV expliciet aandacht voor de verbinding met het werkveld en het onderwijs maar ook met andere kennisinstituten, universiteiten en hogescholen. Daarnaast hanteren we diverse vormen van disseminatie om de ontwikkelde kennis te delen.

Kennisontwikkeling over publieke veiligheid vindt niet alleen plaats door het NIPV. Binnen verschillende samenwerkingsverbanden, zoals het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering en het RKI, het netwerk van rijkskennisinstellingen en planbureaus, of met samenwerkingspartners, zoals het KNMI, het RIVM, Universiteit Leiden en de Nederlandse Defensie Academie, worden informatie, kennis en expertise gebundeld ter verrijking van de domeinen brandweezorg en crisisbeheersing.

Onderzoek en onderwijs zijn met elkaar verbonden door curriculumontwikkeling, lesstof, onderzoekers die als docent optreden (en vice versa), stagiaires, afstudeerders en promovendi. Onderzoekresultaten geven aanleiding tot actualisatie of ontwikkeling van kennisproducten zoals handelingsperspectieven, handboeken en leidraden.

Kennisdeling

Het NIPV maakt gebruik van verschillende wegen om kennis te delen met de beroepspraktijk en de samenleving. Wij maken hiervoor, naast het onderwijs, onderscheid tussen producten, netwerken en interacties. Zie hiervoor onderstaande voorbeelden.

Producten	Netwerken	Interacties
Onderzoeksrapport Artikel in vakblad Dashboard Kennisdocument Protocol/procedure/werkwijze Les- en leerstof Beeldmateriaal/infographic/animatie Column/blog/vlog	Community of Practice Lidmaatschap adviesraden en commissies	Congres/webinar Mediaoptreden

7

Kwaliteitszorg

Om betrouwbare kennis te produceren en weerstand te bieden tegen externe druk, is het belangrijk dat ons onderzoek op onafhankelijke en integere wijze tot stand komt.

Bij onafhankelijkheid gaat het om de voorzieningen die zijn getroffen om de betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten en conclusies te waarborgen. Bij integriteit gaat het om gedrag, om de manier waarop een kennisinstituut in de dagelijkse praktijk met het waarborgen van onafhankelijkheid omgaat².

Het NIPV voert onafhankelijk en integer praktijkgericht onderzoek uit op het gebied van crisisbeheersing en brandweezorg en vertaalt de uitkomsten naar kennisintensieve dienstverlening. We onderschrijven de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit. Vanuit het geassocieerd lidmaatschap van de Vereniging Hogescholen sluiten we aan bij het kwaliteitszorgstelsel Praktijkgericht Onderzoek Hogescholen. De borging van de kwaliteit van ons onderzoek vindt plaats door de Adviesraad Onderzoek NIPV.

Eindnoten

- 1 Boin, R.A. (2017) De grenzeloze crisis: uitdagingen voor politiek en bestuur. Leiden: Universiteit Leiden
- 2 Diercks, G., P. Faasse, B. van der Meulen en P. Diederer (2018). Met gepaste afstand – Onafhankelijkheid en integriteit bij onderzoek door rijkskennisinstellingen. Den Haag: Rathenau Instituut

